

ANDRÉ DERAIN

12 desembre 2002- 23 febrer 2003

L'IVAM protagonitza amb aquesta exposició l'últim esforç en la investigació del llegat artístic d'un dels noms decisius per a entendre la pluralitat de l'art del segle xx: André Derain (Chatou 1880-Garches 1954). L'exposició, que presenta més de cent obres entre pintures, dibuixos, aquarel·les i ceràmiques procedents de col·leccions europees i nord-americanes, inclou una de les més àmplies seleccions d'escultures de Derain realitzada fins ara. Encara que és cert que en aquesta mostra estaran presents algunes de les obres més importants del període fauve, sens dubte el més popular de Derain, el més destacable d'aquest nou projecte és l'afany mostrat a aclarir el paper que va tenir Derain en el naixement del cubisme, del primitivisme i de l'escultura moderna. L'exposició està estructurada en tres grans seccions: el període fauvista, 1904-06; del cubisme al neoclassicisme, 1907-20; i el primitivisme, 1918-c. 1940.

André Derain és conegut fonamentalment per ser un dels màxims exponents del fauisme, el moviment d'artistes que al principi del segle xx més va contribuir a investigar la plàstica del color i la necessitat de la seua autonomia en l'obra d'art. André Derain va abandonar molt prompte la carrera d'enginyer per a dedicar-se totalment a les arts plàstiques. Entre 1898 i 1900 va estudiar a l'Académie Camillo, on va conèixer Matisse, amb qui l'uniria una llarga amistat. Més tard va conèixer Maurice Vlaminck i va compartir amb ell a Chatou. El 1901 tots dos van rebre una forta impressió en contemplar l'obra de Van Gogh, artista que marcaria l'obra de la major part de la nova generació d'innovadors del París de l'època, com així mateix ocorria amb l'obra de Gauguin, després de la seua exposició al Salon d'Automne de 1906.

L'inici de l'obra pictòrica de Derain va estar marcat per la indicació de Vlaminck de "pintar per instint". En les seues teles apareix el color pur, saturat, aplicat en grans superfícies, sense clarobscur, sense ombres. El 1905, les seues obres, juntament amb les de Vlaminck, Matisse, Van Dongen o Rouault, van rebre el qualificatiu de fauves abans fins i tot de la seua formació com a grup. Això no obstant, prompte començaria a dubtar de les possibilitats d'aquest moviment. El seu interès per l'obra de Cézanne i per l'art africà (que va descobrir juntament a Picasso) va anar en augment. Els audaçs experiments creatius que Derain i Picasso van dur a terme al final de 1906 foren, amb tota seguretat, el resultat d'un intens diàleg creador, i les seues xilografies i escultures en fusta van tenir per als dos artistes un efecte veritablement catàrtic: es trobaven a un pas del cubisme. Com a pintor-escultor, en el període de final de 1906 fins a la tardor de 1907, Derain ofereix amb les seues escultures en pedra i en blocs de fusta una resposta independent a les diferents qüestions artístiques centrals de l'època, i amb això encapçala l'inici de l'escultura moderna. Al mig d'aquesta prometedora carrera va esclatar la guerra l'agost de 1914, que va privar Derain durant quatre anys i mig de la possibilitat de treballar artísticament. Tan sols immediatament després del final de la guerra, va tornar a la seua activitat. A partir de cartutxos d'obusos buits, que manipulava amb les tisores i colpejava amb el martell fins aplanar-los, va modelar un conjunt d'escultures de rostres humans que es van convertir en una espècie de resurrecció dramàtica sobre les ruïnes de l'absurd del conflicte. Aquestes obres van significar la seua aproximació a un nou començament artístic, que, després de la seua eixida de l'exèrcit la primavera de 1919, va encarrilar altra vegada la seua creació cap a una trajectòria completament nova: tornant a l'estudi de la tradició artística clàssica europea, així com de l'art primitiu, Derain va dotar a la seua obra d'unes complexes influències que la convertirien en una de les més plurals i controvertides de tots els seus contemporanis (Derain va ser un dels màxims representants del denominat per Cocteau "tornada a l'ordre" del període d'entreguerres).

La seua pintura va tractar tots els gèneres: el nu, els paisatges i les natures mortes; dibuixant apassionant, es va dedicar a les diferents tècniques de reproducció gràfica i es va convertir en un dels il·lustradors de llibres més importants de la seua època. A partir de 1939 es va dedicar cada vegada amb un major entusiasme i esperit lúdic a l'escultura de petites dimensions realitzades en fang, coure, zinc i materials procedents del seu entorn quotidià. Després de la Segona Guerra Mundial va experimentar un cert aïllament, fins que poc després de la seua mort la seua figura va ser reivindicada per artistes de la talla d'Alberto Giacometti i Balthus, els principals impulsors de la revisió de la seua obra.

EXPOSICIÓ ORGANITZADA PER L'IVAM EN ASSOCIACIÓ AMB LA FONDATION DE L'HERMITAGE DE LAUSANA

IVAM

Institut
Valencià
d'Art
Modern

Guillem de Castro, 118 - 46003 València
Tel. 96 386 30 00 - Fax 96 392 10 94 - E-mail: ivam@ivam.es - <http://www.ivam.es>
De dimarts a diumenge de 10 a 20 hores
Diumenge, dia del Museu, entrada gratuïta
Dilluns tancat

